

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фінансового менеджменту та фондового ринку

Допущено до захисту
в. о. завідувач кафедри ФМФР
_____ (Світлична О. С.)
“ _____ ” _____ 2016 р.

ДИПЛОМНА РОБОТА
на здобуття освітньо-кваліфікаційного
рівня магістра

за темою:

Управління грошовими потоками суб'єкта господарювання
(на прикладі підприємства «ПАТ Одесагаз»)

Виконавець:

Студентка фінансово-економічного
факультету
Ткачик Юлія Сергіївна

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., ст. викладач

Іоргачова Марія Іванівна

/підпис/

Одеса 2016

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ ПІДПРИЄМСТВА	7
1.1. Економічна сутність, значення грошових потоків та їх класифікація	7
1.2. Механізм управління грошовими потоками підприємства	17
1.3. Особливості аналізу руху грошових потоків підприємства	29
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ТА РУХУ ГРОШОВИХ КОШТІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ «ПАТ ОДЕСАГАЗ».....	42
2.1. Організаційно-економічна характеристика ПАТ «Одесагаз»	42
2.2. Аналіз фінансового стану ПАТ «Одесагаз»	47
2.3. Аналіз стану грошових потоків ПАТ «Одесагаз».....	62
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ ПАТ «ОДЕСАГАЗ»	76
3.1. Оперативне управління грошовими потоками ПАТ «Одесагаз»	76
3.2. Удосконалення політики управління грошовими потоками ПАТ «Одесагаз»	84
3.3. Напрямки оптимізації та контролінгу грошових потоків ПАТ «Одесагаз». .	90
3.4. Фінансове моделювання управління грошовими потоками ПАТ «Одесагаз»	99
ВИСНОВКИ.....	114
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	118
ДОДАТКИ.....	126

ВСТУП

Сучасний стан ринкових відносин в Україні та посилення конкуренції на внутрішньому вітчизняному ринку ставить перед підприємствами проблему підвищення ефективності діяльності та забезпечення фінансової рівноваги в довгостроковій перспективі.

Сучасна практика фінансового менеджменту в зарубіжних країнах використовує динамічний (або потоковий) підхід до регулювання діяльності господарюючих суб'єктів. Поточкові показники характеризують стан об'єкта дослідження не на конкретний момент часу, а за певний часовий інтервал. Серед найбільш поширених поточкових показників, до яких відносяться обсяг реалізації продукції, доходи, витрати, прибуток та ін., особливе місце займає грошовий потік.

Головною задачею у діяльності суб'єктів господарювання залишається формування системи ефективного управління грошовими потоками підприємств як складової фінансового планування. Практика підтвердила, що грошові кошти – найцінніший актив суб'єктів господарювання, а отже аналіз, контроль і обґрунтоване ефективне управління ним покликані забезпечити нормальний розвиток організації в цілому.

Сукупність конкретних методів, підходів, прийомів і форм (інструментарій управління грошовими потоками), що використовується підприємством для організації руху грошових коштів у часі і просторі відповідно до визначених критеріїв і цілей формує модель управління грошовими потоками підприємства, яка має розв'язати певні індивідуально визначені кожним підприємством завдання, враховуючи особливості його фінансово-господарської діяльності, положення фінансової стратегії, а також умови зовнішнього та внутрішнього середовищ їх реалізації.

Необхідність управління грошовими потоками підприємства впливає із самої сутності фінансового менеджменту, так як грошовий потік становить невід'ємну частину об'єкта фінансового управління. Керуючи грошовими

потоками на підприємстві, можна досягти підвищення ефективності всієї фінансово-господарської діяльності, забезпечити заданий рівень ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості. Крім того, керуючи грошовим потоком підприємства, можна значною мірою знизити фінансовий ризик підприємства, своєчасно спрогнозувати погіршення кон'юнктури ринку, виявити ті негативні процеси, які виникають в житті будь-якого суб'єкта господарювання.

Аналіз стану грошових потоків є важливою складовою оцінки фінансового становища, планування розміру вхідних і вихідних потоків пов'язаний з узгодженням операційних, інвестиційних і фінансових стратегій розвитку. Від ефективності управління грошовими потоками залежить реалізація поточних і довгострокових цілей і завдань підприємства, виконання зобов'язань перед кредитором, стабільність виробничої діяльності.. Для оптимізації чистого грошового потоку, збалансованості руху коштів, синхронності їх формування потрібно впровадження дієвої системи управління грошовими потоками на підприємствах. Недостатня увага до планування та управління грошовими потоками призводить до браку ліквідності, порушень в терміни оплати, погіршення взаємин з контрагентами, необґрунтованого використання додаткових позикових коштів тощо

Актуальність теми. Процес одержання грошових надходжень і здійснення грошових виплат (формування вхідних і вихідних грошових потоків) є передумовою безперервного та стабільного функціонування підприємства. Ліквідність, тобто спроможність у встановлені терміни виконувати свої фінансові зобов'язання, що становить одну з необхідних умов успішного функціонування підприємства, забезпечується не тільки наявністю, але й поточним надходженням коштів. Тривала неліквідність підприємства викликає його неплатоспроможність, втрату фінансової стійкості та згодом може стати причиною кризового фінансового стану або банкрутства. Вміле управління грошовими потоками на макро– і мікро рівнях здатне «оздоровити» не тільки окреме підприємство, а економіку в цілому, і зрештою, вивести її на новий рівень розвитку.

Для забезпечення фінансової стійкості підприємство повинно володіти гнучкою структурою капіталу, уміти організовувати його рух таким чином, щоб забезпечити постійне перевищення доходів над витратами з метою збереження платоспроможності і створення умов для нормального функціонування.

На сьогоднішній день актуальною є проблема дефіцитності грошових коштів вітчизняних підприємств, обмеженості їх поточної та інвестиційної діяльності. За наявних умов спостерігається масове залучення та використання позикових коштів, незбалансованість грошових потоків, надмірна тривалість фінансових циклів, обмеженість використання фінансових інструментів і технологій

Мета і завдання дослідження. Метою дипломної роботи є дослідження теоретичних та практичних аспектів управління грошовими потоками підприємства та розробка основних напрямів щодо ефективного їх управління.

Для досягнення цієї мети в роботі поставлено такі завдання:

- розглянути теоретичні основи сутності та значення грошових потоків підприємства;
- дослідити механізм управління грошовими потоками на підприємстві та виділити особливості руху грошових потоків;
- надати загальну характеристику фінансово-господарської діяльності ПАТ «Одесагаз»;
- здійснити аналіз фінансового стану досліджуваного підприємства;
- провести комплексний аналіз складу, структури та ефективності грошових потоків на підприємстві;
- запропонувати основні шляхи удосконалення управління грошовими потоками підприємства.

Об'єкт і предмет дослідження. Об'єктом дослідження є процес руху грошових коштів на ПАТ «Одесагаз». Предметом дослідження дипломної роботи є механізм управління грошовими потоками на ПАТ «Одесагаз».

Практична значущість дипломного дослідження полягає в розробці конкретних заходів щодо вдосконалення управління грошовими потоками на підприємстві.

Методи дослідження. Теоретичною основою дослідження є діалектичний метод пізнання, який забезпечив вивчення фінансових відносин підприємств та сутності грошових потоків, їх, взаємозв'язку та взаємозалежності. В процесі дослідження використовувались прийоми аналізу і синтезу, а саме: групування, порівняння, табличний метод. Ряд методів і прийомів економічних досліджень базуються на економічних та логічних висновках, розрахунковому конструктивізмi.

При виконанні дипломної роботи використовувались такі методи: порівняльно-економічний, монографічний, економіко-статистичний, абстрактно-логічний, розрахунково-конструктивний, прогнозний, балансовий, коефіцієнтний, метод порівняльного аналізу, метод прямого структурного аналізу, моделювання.

Дипломна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, переліку використаної літератури та додатків.

Інформаційна база дослідження. Концептуальні основи сутності, виникнення та руху грошових потоків достатньо широко розглянуті в економічній літературі. Дослідженню проблематики грошових потоків присвятили свої роботи вітчизняні та закордонні вчені: Бланк І. А., Поддєрьогін А., Бочаров В. В., Ю. Бригхем та Л. Гапенські, Т. Райс та Б. Койлі, Коваленко Л. О., Ремнева Л. М., Лігоненко Л. О., Ситник Г. В., Костирко Р. А., Іллічова Н., Ван хорн Дж. К. Т. Райс, Б. Коллі, Гриньової В. М., Бернстайна Л.А., Ярошенко Ф. О., Кірейцева Г.Г., Єрешко Ю.О., та ін.

Також, інформаційною базою дослідження є нормативно-законодавчі акти України, інтернет-ресурси, монографічні дослідження, узагальнення, фінансова та статистична звітність, дані, отримані з офіційного інформаційного сайту Smida.

ВИСНОВКИ

Підсумовуючи, можна сказати, що управління грошовими потоками є важливим фактором прискорення обігу капіталу підприємства. Система управління грошовими потоками необхідна для виконання як стратегічних, так і короткочасних планів підприємства, збереження платоспроможності та фінансової стійкості, більш раціонального використання його активів та джерел фінансування, а також мінімізації витрат на фінансування господарської діяльності.

Значення та роль грошових потоків для діяльності підприємства зумовлює потребу їх окремого дослідження і глибокого аналізу для підвищення процесу управління ними і підприємством загалом. На даний час, попри всю важливість, досліджуване питання, на жаль, ще недостатньо висвітлене в науковій і навчально-практичній та економічній літературі. Серед праць авторів, які досліджують дану категорію фінансового менеджменту, спостерігається різноманітність підходів і тлумачень, тому потреба в уточненні та коригуванні її сутності й досі залишається актуальною. Проте проаналізувавши визначення «грошовий потік», які дають вітчизняні та закордонні науковці, вважаємо за необхідне запропонувати наступне: сукупність послідовно розподілених у часі подій, які пов'язані з відокремленим та логічно завершеним фактом зміни власника грошових ресурсів через виконання зобов'язань між економічними агентами (суб'єктами господарювання, державою, домогосподарствами, міжнародними організаціями).

Для потреб управління грошовими потоками підприємства та формування інформаційної бази, яка використовується з метою обґрунтування та прийняття рішення управлінських фінансових рішень, сукупність грошових потоків, що генеруються суб'єктом господарювання доцільно об'єднати в однорідні цілісні групи – види грошових потоків, які класифікуються за такими ознаками як: масштаб обслуговування господарського процесу, метод

визначення об'єму грошового потоку, рівень достатності обсягу, безперервність формування та напрям руху грошових коштів.

Потреба в формуванні ефективної політики управління грошовими потоками підприємства є незаперечною, як і важливість усвідомлення необхідності розробки теоретичних аспектів її функціонування для апарату фінансового менеджменту підприємств. Якісне виконання основних функцій управління грошовими потоками можливе за наявності ефективно налагодженого організаційно-економічного механізму – системи взаємопов'язаних між собою елементів, яка визначає і забезпечує реалізацію комплексу заходів на кожному із етапів управління грошовими потоками. В структурі цього механізму виокремлено п'ять основних елементів: методи, важелі, організаційно-правове, інформаційне та програмно-технічне забезпечення.

До основних етапів управління грошовими потоками належать: забезпечення повного і достовірного обліку грошових потоків на підприємстві, аналіз руху грошових коштів за попередній період, оптимізація грошових потоків та фінансовий контролінг. Політика управління грошовими потоками дозволяє підвищити ступінь фінансової і виробничої гнучкості компанії та покращити оперативне управління з точки зору збалансованості надходжень і видатків грошових коштів; підвищити обсяги продажу та оптимізації затрат за рахунок більших можливостей маневрування ресурсами компанії; підвищити ефективність управління борговими зобов'язаннями та вартістю їх обслуговування; створити надійну базу оцінки ефективності роботи кожного підрозділу компаній; підвищити ліквідність і платоспроможність підприємства. Об'єктом дослідження виступив ПАТ «Одесагаз», та основним видом діяльності якого розподіл та постачання природного газу.

За результатами дослідження сформульовані наступні висновки: аналіз загальноекономічних показників господарської діяльності підприємства за період 2011 – 2015 рр. засвідчив, сталий розвиток підприємства.

У роботі проведено аналіз фінансового стану ПАТ «Одесагаз» у результаті якого виявлено низький рівень платоспроможності підприємства, залежність суб'єкта господарювання від зовнішніх джерел фінансування та погіршення розрахунково-платіжної дисципліни.

Від обсягів і швидкості руху грошового обігу, ефективності управління ним безпосередньо залежать платоспроможність і ліквідність підприємства. Тому аналіз грошових потоків є основою оцінки і прогнозування платоспроможності підприємства, дає змогу об'єктивніше оцінити його фінансовий стан. Аналіз грошових потоків проводять по підприємству в цілому, а також у розрізі основних видів господарської діяльності і центрах відповідальності.

Перш за все товариство має проблеми з ліквідністю та стійкістю, що обумовлене недостатньою величиною власних коштів для фінансування діяльності товариства.

У роботі проведено оцінку складу та структури грошових потоків підприємства в 2011 – 2015 рр., у результаті якої відзначено зменшення обсягу грошового потоку. Найбільша питома вага у структурі грошового потоку належить операційній діяльності (99,55 % у 2015 р). У 2015 році основними джерелами надходжень грошових коштів надходження від: реалізації продукції (62,48 %), та інші надходження (33,37%). Що стосується використання грошових коштів, то основними напрямками є витрачання на оплату товарів та послуг (64,63%).

На ПАТ «Одесагаз» спостерігається низька якість сформованого грошового потоку, про що свідчать низькі показники коефіцієнту якості та ефективності грошового потоку. Аналіз також показав, що на підприємстві немає стійкого стану, тобто часом переважає то дефіцит грошових коштів, то тимчасово вільні грошові кошти. Зміна залишків грошових коштів носить непрямолінійний характер. За аналізований період в цілому за кожний рік на підприємстві то переважав притік грошових коштів то показники характеризувалися відтоком.

З метою здійснення повного аналізу грошових потоків підприємства нами були розраховані показники руху грошових коштів на ПАТ «Одесагаз».

Використовувані методи кореляції і регресії в роботі дали змогу встановити що ПАТ «Одесагаз» має достатній рівень синхронності рівень синхронності, рівномірності, збалансованості грошових потоків підприємства. Однак негативно вплинули на діяльність підприємства низькі показники рентабельності грошових потоків.

Аналіз показників тривалості фінансового цикл показало від'ємний результат протягом всього досліджуваного періоду, що говорить про те що підприємству бракує ліквідності грошових коштів. Загалом по підприємству положення з грошовими потоками не досить задовільне.

З метою оперативного управління грошовими потоками підприємства запропоновано використовувати модель фінансового циклу, тривалість якого показує середній час обороту коштів від моменту оплати за сировину і матеріали до одержання грошей від покупців.

У результаті фінансового моделювання, був розрахований прогноз показників ліквідності грошових потоків. За результатами якого очікується зниження показників ліквідності грошового потоку на майбутні два роки.

За допомогою методів оптимізації було встановлено, що мінімальна одноденна потреба у грошових коштах на підприємстві складає 1495,75 тис грн.

Також було здійснено розрахунок мінімально необхідної суми грошових активів з урахуванням стану розвитку національної економіки. Цільовий залишок грошових коштів склав тис. 130,72 тис. грн.

Таким чином, можна зробити висновок, що для підприємства, яке працює в ринкових умовах, головним є безперервний рух грошових коштів, який може забезпечити функціонування основної діяльності, оплату зобов'язань та здійснення соціального захисту працівників. Аналіз руху грошових потоків дозволяє вивчити їх динаміку, визначити суму перевищення надходжень над видатками та зробити висновок про можливість внутрішнього фінансування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Азаренкова, Г. М. Фінансові потоки економічних агентів: методологія та організація управління [Текст]: дис. ... д-ра екон. наук: спец. 08.00.08 – Гроші, фінанси і кредит / Г. М. Азаренкова. – УАБС НБУ. – Суми, 2007. – 383 с.
2. Андієць В.С. Дослідження основних сутнісних характеристик “грошових потоків підприємства” / В.С. Андієць // Актуальні проблеми економіки. – 2008. – № 8. – С. 167–172.
3. Барабаш Н.С. Аналіз грошових потоків підприємства в системі фінансового менеджменту підприємства / Н.С. Барабаш, М.О. Никонович // Вісник Хмельницького національного університету. – 2010. – № 2. Т. 2.
4. Барановська А.С. Оцінка ефективності дебіторської та кредиторської заборгованості / А.С. Барановська // Вісник Сумського аграрного університету. – Сер.: Фінанси і кредит. – 2010. – № 1. – С. 51-55.
5. Білик М.Д. Фінансовий аналіз: підручник / М.Д. Білик. – К. : КНЕУ. – 2007. – 588 с.
6. Біндасова Ю. Теоретичні аспекти формування системи управління грошовими потоками підприємства / Ю. Біндасова // Научно-технический сборник. – 2007. – № 77. – С. 388–394.
7. Бланк, И. А. Управление денежными потоками : учеб. пособие. / И. А. Бланк. – К. : Ника-Центр, 2007. – 752 с
8. Боярко І. М. Інвестиційний аналіз: навч. посіб. / І. М. Боярко, Л. Л. Гриценко. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 400 с.
9. Бочаров, В. В. Финансовый менеджмент / В. В. Бочаров. - СПб. : Питер, 2007. – 192 с
10. Бригхем, Ю. Финансовый менеджмент. Т. 2 / Ю. Бригхем, Л. Гапенски; пер. с англ.; под ред. В. В. Ковалева. – СПб.: Экономическая школа, 1997. – 669 с.

11. В.П.Мартиненко, Н.І. Климаш, К.В. Багацька, І.В. Дем'яненко та ін.// Фінансовий менеджмент : підручник / за заг. ред. Т.А. Говорушко. – Львів«Магнолія 2006», 2014. – 344с.
12. Ван Хорн. Дж. К. Основы управления финансами / Дж. К. Ван Хорн; пер. с англ.; ред. Я. В. Соколов. – М.: Финансы и статистика, 1999. – 800 с.
13. Горбунов, А. Р. Управление финансовыми потоками и организации финансовых служб предприятий, региональных администраций и банков [Текст] / А. Р. Горбунов. – М.: Анкил, 2000. – 224 с.
14. Гриньова В. М. Інвестування: підруч. / В. М. Гриньова, В. О. Коюда, Т. І. Лепейко, О. П. Коюда. – К.: Знання, 2008. – 452 с.
15. Гузенко, Н. М. Фінансові потоки як чинник цілісної економічної системи [Текст] / Н. М. Гузенко, Л. Г. Шкодінна // Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди «Економіка». – 2013. – Вип. 13. – С. 15–26.
16. Гукова А. В. Управление предприятием: финансовое и инвестиционное решения: учеб. пособ. / А. В. Гукова, И. Д. Аникина, Р. С. Беков. – М.: Финансы и статистика; ИНФРА–М, 2012. – 184 с.
17. Деменіна О. М. Управління грошовими потоками в межах концепції фінансової рівноваги підприємства / О. М. Деменіна // Актуальні проблеми економіки. – 2004. – № 7 (37). – С. 14–18.
18. Спіфанова І.Ю. Вхідні та вихідні грошові потоки підприємства як економічна категорія / І.Ю. Спіфанова // Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції “Сучасні тенденції розвитку фінансових та інноваційно-інвестиційних процесів в Україні”. – Вінниця, 2013. – С. 247–249.
19. Єрмошкіна, О. В. Управління фінансовими ресурсами: сучасні підходи зб. матеріалів III міжнар. наук.-практ. конф. / О. В. Єрмошкіна // Реформування економіки України: стан та перспективи. – К.: МІБО КНЕУ, 2008. – С. 40–42.

20. Жалко О.В. Факторна оцінка ефективності інвестиційних грошових потоків акціонерних товариств / О.В. Жалко // Наука і економіка : наук.-теорет. журнал Хмельницького економічного університету. – 2010. – № 2 (18). – С. 42-47.

21. Завора Т.М. Особливості управління грошовими потоками підприємства з метою підтримання його ефективної фінансово-господарської діяльності / Т.М. Завора О.С. Берест // Перспективи економічного зростання та інноваційного розвитку країн: збірник тез наукових робіт учасників Міжнародної науково-практичної конференції. – О.: ЦУДР, 2014. – Ч.2. – С. 26 – 29.

22. Золотарьова О. Ефективне управління рухом грошових потоків та його роль у забезпеченні фінансової стійкості промислового підприємства [Текст] / О. Золотарьова, А. Місюра, І. Копія. // Економічний аналіз. – 2012р. – Випуск 11. – Частина 2. – С. 240-245.

23. Ігоніна К. Теоретичні аспекти планування грошових потоків підприємства / К. Ігоніна // Формування ринкових відносин в Україні. – 2004. – № 5. – С. 17–19.

24. Іллічова, Н. Ю. Теоретичні аспекти аналізу та управління грошовими потоками на підприємстві / Н. Ю. Іллічова // Збірник наукових праць ДЕГУТ. Серія «Економіка і управління». – 2012. – Вип. 21-22, Ч. 2. – С. 190–195.

25. Ковалев В. В. Финансовый менеджмент: теория и практика [Текст] / В. В. Ковалев. – М.: ТК Велби. Изд-во Проспект, 2007. – 1024 с

26. Ковалев В.В. Управление денежными потоками, прибылью и рентабельностью: учебно-практическое пособие / В.В. Ковалев. – М.: Проспект, 2013. – 336 с.

27. Кононенко О. Анализ финансовой отчетности. 3-е изд., перераб. И доп. [Текст] / О. Кононенко. – Х.: Фактор, 2005. – 156 с.

28. Корнеев М. В. // Науковий вісник НЛТУ України. – 2013. – Вип. 23.16. – С. 240–248.

29. Концева, В. В. Фінансові потоки в логістичних схемах [Текст] / В. В. Концева, С. С. Костенко // Вісник Національного транспортного університету. – 2009. – № 19. – С. 287–291.
30. Крушельницькій О.Н. Грошові потоки як об'єкт управління на підприємстві / О.Н. Крушельницькій // Персонал. – 2007. – Спецвипуск. – С. 23.
31. Кузнецова, И. Д. Управление денежными потоками предприятия : учебное пособие / И. Д. Кузнецова, под. ред. А. Н.Ильченко. – Иваново : Иван. гос. хим.-технол. ун-т., 2008. – 193 с.
32. Крылов, С. И. Стратегический управленческий учет и его роль в управлении финансовыми потоками организации [Текст] / С. И. Крылов // Управленческий учет. – 2005. – № 3.
33. Лахтіонова Л. А. Фінансовий аналіз суб'єктів господарювання / Л. А. Лахтіонова. – К.: КНЕУ, 2008. – 387 с.
34. Лігоненко Л. О. Управління грошовими потоками: навчальний посібник / Л. О. Лігоненко, Г. В. Ситник. – К.: КНТЕУ, 2005. – 255 с.
35. Майборода О. В. Оптимізація фінансових потоків промислового підприємства: теоретичні аспекти питання / О. В. Майборода // Економіка розвитку. – Харків: КНЕУ. –2012. – № 1 (61). – С. 107–110.
36. Харченко В. А. Система управління грошовими потоками підприємства / В. А. Харченко // Формування ринкових відносин в Україні. – 2011. – № 1. – С. 61–65.
37. Михайловська, О. В. Синергетичний ефект від взаємодії стимулювання внутрішнього попиту і розвитку вітчизняного виробництва в умовах глобалізації [Текст] / О В. Михайловська // Економіка України. –2012. – №8. – С. 64-72.
38. Мороз, Л. І. Моделювання матеріально-фінансових потоків внутрішньовиробничих логістичних систем з регенерацією [Текст] / Л. І. Мороз // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». – 2009. – № 640. – С. 355–361.

39. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.nau.kiev.ua.
40. Небаба, Н. О. Фінансові потоки: сутність, підходи до визначення [Текст] / Н. О. Небаба // Вісник Української академії банківської справи. – 2011. – № 2 (31). – С. 42–45.
41. Непочатенко О. О. Фінанси підприємств [текст] : підручник / О. О. Непочатенко, Н. Ю. Мельничук – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 504 с
42. Осецька Ю. Є. Особливості інвестування підприємств України в умовах економічного відновлення / Ю. Є. Осецька // Науково-практ. журн. «Інвестиції: практика та досвід». – 2012. – № 9. – С. 38–41.
43. Офіційний сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
44. Павловська М. В. Теоретичні аспекти визначення сутності поняття грошових потоків / М.В. Павловська // Фінанси підприємств. – 2012. – № 4. С.65 –68.
45. Перловська Н. В. Вдосконалення аналітичного інструментарію моніторингу управління грошовими потоками підприємства / Н. В. Перловська //Реформування економіки України: стан та перспективи. – К., 2008. – С.115–117.
46. Поддєрьогін А. М. Ефективність управління грошовими потоками [Текст] / А. М. Поддєрьогін, Я І. Невмежицький // Фінанси України. – №11. – 2007. – С. 119-127.
47. Поддєрьогін А. М. Фінанси підприємств: [підручн.] / А. М. Поддєрьогін. – К.: КНЕУ, 2008. – 552 с.
48. Подольська, А. М. Фінансовий аналіз : навч. пос. / А. М. Подольська, О. В. Яріш. – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 488 с.
49. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>

50. Райс, Т. Финансовые инвестиции и риск / Т. Райс, Б. Колли. – К.: Издательское бюро ВНУ, 1995. – 592 с.
51. Лігоненко Л. О. Управління грошовими потоками : навч. посіб. / Л. О. Лігоненко, Г. В Ситник. – К. : Нац. торг.-екон. ун-т, 2005. – 255 с.
52. Смит, А. Исследование о природе и причинах богатства народов / А Смит, пер. с англ. А. И. Самсонова. – М. : Соцэкгиз, 1962. – 684 с.
53. Смородова Н.М. Грошові потоки як один з основних елементів дослідження в системі аналізу та управління підприємством / Н.М. Смородова С.В. Шубіна, І.В. Без'язична // Вісник університету банківської справи Національного банку України. – 2010. – №1(7). – С. 70 –74.
54. Сороківська, М. В. Фінансовий менеджмент (математичний інструментарій) : навч. посібник / М. В. Сороківська, О. І. Юсипович. – Львів : Новий Світ-2000, 2011. – 284 с
55. Талах Т.А. Особливості методики проведення аналізу та оптимізації грошових потоків підприємства / Т.А. Талах // Зб. наук. праць ЛНТУ; відп. ред. докт. екон. наук, проф. З.В. Герасимчук –Луцьк, 2008. – Вип. 5 (20). – Ч. 2. – 368 с.
56. Талах Т.А. Особливості методики проведення аналізу та оптимізації грошових потоків підприємства / Т.А. Талах // Луцький НТУ. – 2008. – Вип. 5 (20). – Ч. 2. – С. 247-260.
57. Терещенко О. О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: Навч. посібник. / О. О. Терещенко. – К.: КНЕУ, 2003. – 554 с.
58. Єрешко Ю. О. Сутність грошових потоків підприємства як економічної категорії / Ю. О. Єрешко // Формування ринкових відносин в Україні. – К., 2011. –№ 4 (119). – С. 39–43.
59. Тимош І. Оптимізація грошових потоків у системі підприємницької діяльності / І. Тимош // Економічний аналіз. – 2009. – № 3. – С. 244 – 246.
60. Тімбекова І.Ш. Математичне моделювання оптимізації грошових потоків підприємства в умовах фінансової кризи / І.Ш. Тімбекова // Харківський інститут фінансів Українського державного університету фінансів

та міжнародної торгівлі в умовах фінансової кризи : наук.-техн. зб. – 2008. – № 87. – С. 306-311.

61. Федулова І.В. Передумови інноваційного розвитку промислових підприємств України [Текст]: монографія / І. В. Федулова – К. : НУХТ, 2009 – 272 с.
62. Фінанси в трансформаційній економіці України: [навч. посібник] / [за ред. М. І. Крупки]. – Львів: Видав. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2007. – 614 с.
63. Фінансовий аналіз: [навч. посіб.] / [М. Д. Білик, О. В. Павловська, Н. М. Притуляк, Н. Ю. Невмержицька]. – К.: КНЕУ, 2005. – 592 с.
64. Фінансовий аналіз: модульний курс: навч. посіб. / Я.П. Квач, О.М. Терещенко, Г.В. Кошельок, Г.В. Юр'єва; під ред. О.С. Редькіна. – Ізмаїл: СМІЛ, 2010. – 472 с
65. Фінансовий аналіз: навч. посібник для студ. навч. закладів / Т.Д. Косова, І.В. Сіменко, П.М. Сухарев, Л.О. Ващенко, І.В. Гречина та ін. – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 438 с.
66. Хахонова Н.Н. Денежные потоки как объект бухгалтерского учета / Н.Н. Хахонова // Математические и инструментальные методы экономического анализа: управление качеством: Сб. науч. тр. под науч. ред. д-ра экон. наук, проф. Б.И. Герасимова. – Тамбов, Тамб. гос. техн. ун-т. – 2011. – Вып. 11. – 316 с
67. Циган Р. М. Удосконалення класифікації грошових потоків з урахуванням сучасних умов господарювання / Р. М. Циган // Актуальні проблеми економіки. – 2010. – № 4 (106). – С. 150–155.
68. Шаманська О. І. Управління фінансовими ресурсами на підприємстві / О. І. Шаманська // Наукові записки. – Острого, 2007. – Вип.9, ч.2. – С.490–496.
69. Ясишена В.В. Сутність грошових потоків підприємств та їх класифікація / В. Ясишена // Економічний аналіз. – 2008. – № 2(18). – С. 321 – 324.
70. Ясишена В.В. Теоретичні аспекти аналізу фінансового стану підприємств / В.В. Ясишена // Вісник тернопільського національного

економічного університету. – Сер.: Економічний простір. – 2008. – № 16. – С. 123-131.

71. Cash Flow Management. Dictionary of Construction. WebFinance, Inc. 2010. URL: <http://www.dictionaryofconstruction.com/definition/cash-flow-management.html>

72. Cash Flow Management. Webster's New World Finance and Investment Dictionary. Wiley Publishing, Inc., Indianapolis, Indiana. 2010. URL : <http://www.yourdictionary.com/cash-flow-management>.

73. Офіційний сайт ПАТ «Одесагаз» Електронний ресурс/ Режим доступу: <http://odgaz.odessa.ua/>

74. Електронний ресурс : <https://youcontrol.com.ua>

75. The Importance of Cash Management. FindLaw, Business Finances. Thomson Reuters business. 2013. URL: <http://smallbusiness.findlaw.com/business-finances/the-importance-of-cash-management.html>

76. Електронний ресурс : <http://www.smida.gov.ua/>